

Jméno a příjmení:	Barbora Chmelová
UČO:	481392
Název, kód předmětu:	Statistická analýza dat, PSY 117
Vyučující:	Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.
Datum odevzdání:	8. 5. 2019 Seminární skupina: 01

Drogová závislost – záležitost na celý život?

V devadesátých letech minulého století prudce vzrostl počet dospívajících, kteří podleli kouzlu drog. Jednou z nich byla také Katka. Její příběh se rozhodla zvěčnit režisérka Helena Třeštíková. Vznikl tak časosběrný dokument, který po dobu třinácti let sledoval život Katky, její pády, vzestupy, zápasy s drogou, se životem, se sebou. Výzkumná studie, která proběhla v letech 2010 a 2011, má s tímto dokumentem společného víc, než se může na první pohled zdát.

Jak se změnil život lidí, kteří v mládí propadli drogám? Tuto otázku si kromě Heleny Třeštíkové kladla také výzkumná studie, která vznikla díky iniciativě výzkumníků z Psychiatrického centra v Praze a Centra adiktologie, odborného pracoviště 1. LF UK. Dlouhodobý dopad užívání drog na život jedince byl v minulosti zkoumán několikrát, v České republice je však tato studie první svého druhu. Výzkumníci si kladli za cíl zjistit, u jak velké části zkoumaných osob přetrvávají drogové problémy do věku mladé dospělosti a také zda a v čem se liší ti, u kterých ony problémy přetrvávají, od těch, kteří v dospívání drogám podleli, ale svoji závislost dokázali porazit.

Z dospívajících se stali dospělí

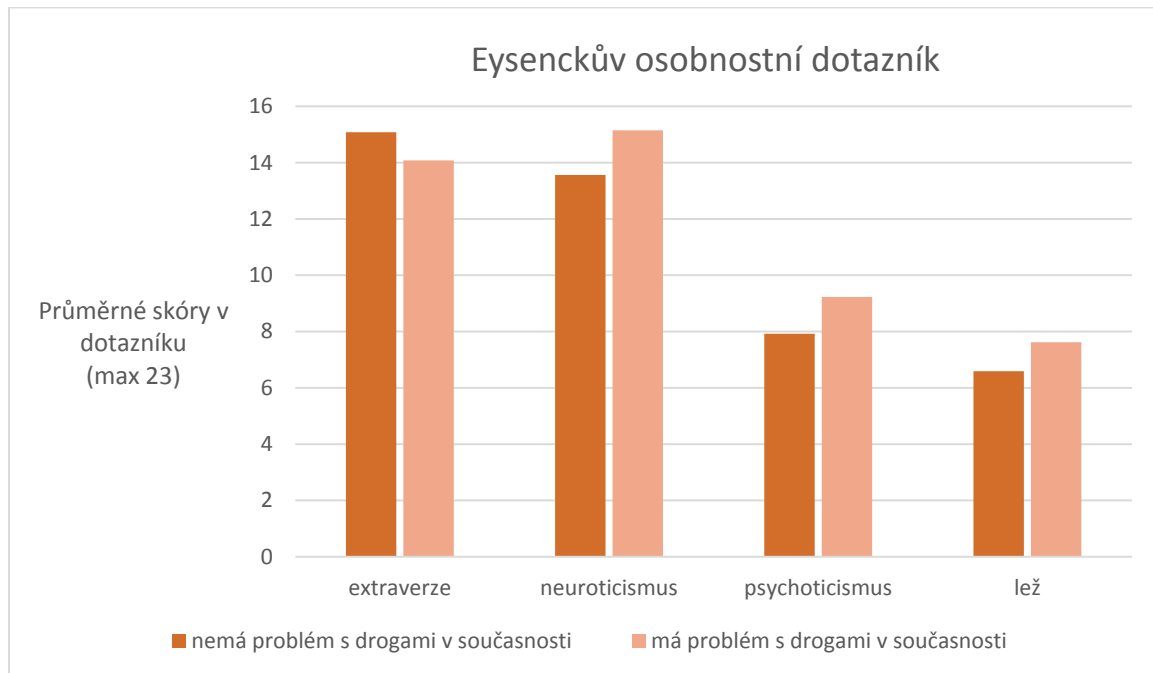
Třeštíková mapovala osud Katky po dobu třinácti let. Studie navazuje na část výzkumného projektu, který se uskutečnil v průběhu let 1996 a 1998, což je zhruba v době, kdy se začal natáčet i dokument Katka. Rozdílem je však to, že studie nesleduje vývoj závislosti osob v průběhu času, ale porovnává data získaná při prvním a následném měření, které se uskutečnilo téměř po čtrnácti letech. Výzkumného projektu, na který studie navazuje, se zúčastnilo 180 drogově závislých osob. Po téměř 14 letech se z nich zúčastnila pouze necelá polovina. Jejich věk se tak v době druhého vyšetření pohyboval okolo 31 let. Úbytek zkoumaných osob nebyl zanedbatelný, muselo tak být provedeno porovnání charakteristik nevyšetřených osob s těmi, kteří vyšetření byli. Z tohoto srovnání vyplynulo, že skupiny se ve větší míře lišily pouze v jedné ze sledovaných charakteristik. Konkrétně v tom, že ve skupině, která následně podstoupila druhé vyšetření, bylo větší zastoupení osob, které uvedly jako primární drogu heroin.

Měření bylo prováděno pomocí rozsáhlých dotazníků, psychologických škál a také rozhovoru. Pouze čtvrtina dotázaných měla i v současnosti problém s drogami.

Je jejich život tak rozdílný?

Obě skupiny se významně lišily pouze v počtu detoxifikačních pobytů a v celkovém počtu léčení pro drogové problémy. Ti, kteří drogy doposud užívají, dosahovali vyšších hodnot. U obou skupin byl výskyt psychiatrických poruch stejný. Vyskytovaly se u více než čtvrtiny dotazovaných osob. Nejčastěji se jednalo o depresivní poruchu. Téměř pětina ze všech dotazovaných osob je v současnosti ve výkonu trestu nebo ve vazbě. Ti, kteří již drogy neužívají, žily častěji v manželství. Od druhé skupiny se lišily téměř o 15 %.

Studie dále předkládá, že existuje úzká provázanost mezi problémy s drogami a problémy v oblasti zdraví. Čím byly problémy s drogami výraznější, tím se prohlubovaly problémy v oblasti zdraví a naopak. Tedy pokud člověk dokázal s drogou bojovat a jeho stav v dané oblasti se zlepšil, pak bylo patrné zlepšení i v oblasti s ní provázané. Drogové problémy jdou také ruku v ruce s problémy se zaměstnáním, s psychologickými a rodinnými problémy. Co se týče psychologických charakteristik, za zmínku stojí také to, že u osob, které drogy doposud užívají, je vyšší podíl těch, kteří trpí psychotickým či neurotickým. Tyto rozdíly však nejsou statisticky významné.

Není se také čemu divit, že lidé, kteří svůj boj s drogami vyhráli, jsou ve svém životě více spokojeni. V poslední části studie byly skupiny porovnány vzhledem k výsledkům z prvního měření. Z tohoto srovnání vyplynulo, že 4 z 10 lidí, kteří mají problémy s drogami i v současnosti, byli vychovávaní matkou, u níž byl patrný nadměrný konzum alkoholu. U druhé skupiny to bylo téměř o 30 % méně.

Hlavním přínosem studie je zjištění, že intenzivní užívání drog přetrvává do dospělosti pouze u čtvrtiny následně dotázaných, což představuje v porovnání s jinými dlouhodobými studiemi výrazně nižší podíl osob. Dále vyplývá, že skupina, která drogové problémy nepřekonala se hůře adaptuje do společnosti. Tedy že je pro ni obtížnější získat práci nebo mají problém nalézt partnera. Jak skončil příběh Katky? Zařadila se mezi skupinu těch, kteří se dokázali drogám postavit čelem a porazit je? V jejím případě se šťastný konec bohužel nekonal.

Zdroj:

Csémy, L., Zábranský, T., Grohmannová, K., Dvořáková, Z., Brenza, J., & Janíková, B. (2012). Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: analýza psychosociálních charakteristik. *Československá Psychologie*, 56(6), 505-517. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip.cookie.uid&db=asn&AN=85505618&lang=cs&site=eds-live&scope=site>

Česká televize (n.d.). *Porady: Katka*. Retrieved from <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10210150777-katka/>